

такі, як виробництво, фінанси, маркетинг, НІОКР, кадри, логістика. Для малих підприємств сукупність підсистем буде обмеженою по порівнянню з більш великими підприємствами.

Для проведення більш точного дослідження необхідно відобразити зв'язи даної системи з іншими об'єктами, які в своїй сукупності створюють зовнішнє середовище по відношенню до синтезованої системи. Зовнішнє середовище для машинобудівного підприємства конкретизується поняттям «бізнес-середовище», якому притаманні такі риси, як складність, мобільність, взаємозв'язок факторів цього середовища, турбулентність і неуправляемість. Взаємозв'язок розглядаваної системи з бізнес-середовищем є двостороннім, що визначається наявністю прямих і зворотних зв'язків. Система функціонує під прямим впливом факторів бізнес-середовища (прямі зв'язки) і, в свою чергу, впливає на процеси, що відбуваються в бізнес-середовищі (зворотні зв'язки).

Показники, які складаються з вихідних, вхідних даних і показників стану системи, змінюються в процесі функціонування системи і в часі. При цьому, доцільно сукупність показників розглядати як збалансовану систему.

Таким чином, було тезисно, в загальному вигляді викладено підхід до формування концептуальної моделі функціонування підприємства, що відображає зв'язок між входом і виходом системи, внутрішні зв'язки і зв'язки даної системи з нестабільним бізнес-середовищем.

О.М. Левчук, старший викладач кафедри фінансів та кредити ХЕПУ

В.О.Шашин, магістр з економіки, випускник ДоННУ

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Соціально-економічні системи можна віднести до складних імовірнісних динамічних систем, в яких відбуваються процеси виробництва, розподілу,

обміну й споживання матеріальних та інших благ. Ці системи належать до класу кібернетичних систем, тобто систем з управлінням. Ці системи є залежними від зовнішнього та внутрішнього впливу різноманітних факторів, які суттєво впливають на стан цих систем.

Метою публікацій є розгляд сучасного стану соціально-економічних систем, та виділити основні проблеми в формуванні та існуванні цих систем.

Питанням розроблення методології та теорії розвитку й управління соціально-економічними системами займалося та продовжує займатися багато українських і зарубіжних вчених, зокрема: Л. Антонечко, В. Бабич, Г. Балабанов, С. Бандур, Б. Буркинський, З. Варналій, А. Гальчинський, В. Гаєць, Б. Кваснюк, О. Лапко, Е. Ліанова, Ю. Павлов, В. Паламарчук, В. Поповкін, В. Куценко, І. Лукінов, В. Пила, Д. Стеченко, В. Точилін, М. Чумаченко, А. Федорищева та ін.

Серед систем, створювальних людьми, можна видокремити особливу категорію так званих цілеспрямованих систем, до яких належать соціально-економічні системи. Це такі системи, що мають ціль функціонування та містять у своєму складі людей як елементи. Такі системи являють собою надзвичайно складні об'єкти.

Спробуємо тезисно зорієнтуватися на основних проблемах які не дають змоги якісному функціонуванню соціально- економічних систем:

- відсутність чіткого розподілу між сферами зацікавленості державного апарату та приватного капіталу;
- відсутність прозорості та недосконалість кредитної системи;
- недосконала законодавча база в країні;
- корумпованість виконавчої, законодавчої та судової системи;
- неповноцінна взаємодія регіонів на державному рівні ;
- відсутність повноцінної можливості диверсифікації виробництва;
- залежність економічних процесів від політичних подій;
- безконтрольна приватизація, реприватизація, рейдерство тощо;
- використання застарілих потужностей, технологій, кадрів, а також

повна їх ліквідація без заміни;

- відсутність стандартів та контролю за якістю;
- ігнорування інноваційних розробок та створення власних ресурсних баз.

Це далеко не весь перелік актуальних та гострих питань, але якщо зосередитись на вирішенні хоча б найактуальніших проблем, можливо поступово змінити формат існування та функціонування соціально-економічних систем.

Список літератури: 1. Інформація про стан забезпечення соціальної справедливості в Україні. Додаток до Постанови Президії Федерації професійних спілок України від 11.12.2012 м. Київ № П-15-7 [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://www.fpsu.org.ua/component/content/article/142-den-socialnoi-spravedlivosti/602zahodysocsprav-2>; 2. Булеев *И.П.* Социальная ответственность бизнеса: теория и практика / *И. П. Булеев, Н. Е. Брюховецкая, Е. В. Черных*; НАН України, Ін-т економіки пром-сти, Донец. ун-т економіки і права. – Донець: ДонУЕП, 2008. – 136 с.; 3. Винников *О.* Соціальне підприємництво: годі бажати, як краще / *О. Винников* // Пріоритети. – 2003. - №4 (10) – С. 25-28 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ucipr.kiev.ua>.

М.С. Пантелєєв, к.т.н., доцент УПА, м. Харків

Н.М. Шматько, к.е.н., доцент УПА, м. Харків

А.В. Волощенко, магістрант УПА, м. Харків

ПРИНЦИПИ ПОБУДОВИ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

Управління розвитком соціально-економічних систем в умовах динамічної невизначеності факторів зовнішнього середовища у даний час набуває соціально-орієнтований напрям, при якому людина розглядається як основна рушійна сила розвитку суспільства. У ряді наукових досліджень переконливо показано, що головними факторами росту і розвитку є інновації та людський капітал, тобто персонал підприємства.

Побудова системи управління персоналом підприємства заснована на певних принципах. Розрізняють дві групи принципів - принципи, що характеризують вимоги до формування системи, і принципи, що визначають